

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΧΑΝΙ

ΣΤ'.

—Τι τόν κριτάς, κη δεκανέα, δέν τόν συζάνεσα ; ουπε ένας εϋζώνς ενό κριτάζα τόν σκοτομένο Τουρκο. Μαγγούφης ήταν, δέν τόν βλέπει ; Μόν' τ'ά παπούτσια του άξίζανε και τού τ'ά πήρε ού Γιάννους. άπό δού, πού γύριζε Ξεπόλητος ού έξομους !...

Πίνανε τó νερό πού μαζεύονταν άπό τών αλόγων τής πατριάς.

λίμε τρουβιά και κούρνια από πίσω ν' τις στερεώσουμε και καθίσαμε νά φάμε. Η άλβητα ένε ότι, σ' όλο τó δρόμο γιά νά ξεσταθούμε και νά... λημονήσουμε λίγο τó κακό, όλο και ξερομισούσαμε γαλέτα. Κι' όμως κάλι έπεινούσαμε. Είχαμε μιά βρεξι θηρίου, έκει άπάνω στά βουνά και αίστανόμαστε τόσο νέο, τόσο δυνατό, τόσο άλλοιωμένο τόν οργανισμό μας, πού και σίτερα άζωμα και πέτρες χωνεύαμε. Αίστανόμαστε τήν ύγεια νά ξεντήη μέσα μας και νά τρατάη τó χαλασμένο άπό τήν καθιστική ζωή τών πόλεων κορμί μας. «Η έκατορεία ένε ανατόριο», μού έλεγε πρό ήμερών ό Παπαναστασίον και δέν έχε άδικο.

—Θά φάμε ; ρώτησα.
"Άλλοι πυρονόntonαν στή φωτιά κι' ό καρροτσέρης είχε βγάλε τις κάλτσες του, κάτι χονδρές άλλινες κάλτσες, μοναχά από τó νερό, και τις κρατούσε πάνω από τή φωτιά. Έκεινες άχνίζανε σάν λιβανιστήρι και γέμιζαν τά ρουθούνια μας με μιά έμετική άποφορά. "Όλοι όμως κρατούσαν κάτι τι στή φωτιά και τó στριγγίζαν νά στεγνώσει και μιά μικροδία ιψάσματος κωμειμένο, έπύχνονε κεί μέσα. Από όλους κάτι καιγότανε. Τού δεκανέως Προποτατά, από τήν Νάσο, τó καπέλο του, ένό διηγείτο ότι ό τότε συμβολαιογράφος "Απειράνθου Έμμαν, Ναυπλιώτης ύπαγόφωρε γιά ν' άστειντήη με κάποιον, ένα συμβόλαιο ως έξης :
"Υπογράφεται παρ' όλων, λήην τών συμβαλλομένων και έμού τού συμβολαιογράφου, δηλώσαντος... άγνωιαν γραμμάτων" !...

Τού Σπαράχη τού κάρικα ή μακρυνές γκέτιες, άλλου τó άμπεχονο κι' άλλου ή κουβέρτα !...
"Επί τέλους, έπεσε κι' ή μιά κάλτσα τού καρροτσέρη στή φωτιά κι' έτσι γλυτώσαμε από τή βρομία.
—Θά φάμε τó λοιπόν ; ρώτησα.
Βγάλαμε γαλέτες και τó τυρί πού μας έδωσε ό Φλέρης, ένα κεφαλότυρι ξερό και καινιστικό, πού μας άναψε τó λαρύγγι, είχαμε κι' έμεις κάτι κονσέρβες και τις μοιράσαμε με τούς εϋζώνους, πού ήταν θεονήστικοι. Στην άρχή ντερελόντονσαν και κοκκινίζαν σάν τις κοπέλλες. Μά έπειτα ξεθαυρέσαν. Τις κονσέρβες τις πετάξαμε, γιατί ήταν χαλασμένες. Τó τυρί ήταν μόλινο—ένα τρουβάλι. Τó καρφόσαμε στο τούρικο σπαθί, πού ήταν πιο μακρό από τις δικές μας Ξεφολύγγες, και τó ψήναμε στή φωτιά.

Είχε ντυχιώσει έκει μέσα από τούς κωνούς τών τυριών και δέν βλέπαμε ό ένας τόν άλλο... "Άξαφνα ένας βρόντος δυνατός άκούστηκε, λέγα κατά τή σημασιμένη κότρω. Οι εϋζώνοι άλαφιάστηκαν κι' άρπαξαν τά ντυχιάρια :

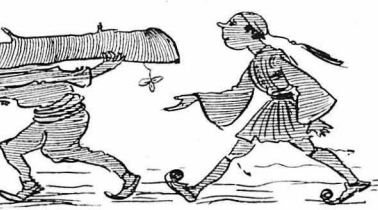
—Τί ένε ;
—Μή μοιρήστε τυρί κι' έσπαθήκε νά φάη κι' ό σκοτομένο ;
Τρέξαμε έκει, μά τίποτε δέν κοινοτήαν. "Ο σκοτομένο Τουρκοξ έμενε στή θέσι του μ' άνοιχτό τó στόμα, γοηρολημένα άγρια τά μάτια του και τά χέρια του συνεσπασμένα. Έκαθήσαμε και κάλι στή φωτιά.

Πώς γιά προσέφαλό μου βρεθήκαν δυό αρδύλλες

—Ενός πεθαμένο τ'ά παπούτσια ! είπα.
—Τί νά κάνουμε !...
Βλέπετε αρδύλλες δέν μάς δίνουν ! "Αν βροίμε κανένα σκοτομένο τού τ'ά παίρνουμε, άλλου τις γυρίζουμε Ξεπόλητοι σάν βαρκαδόροι !... Πόλεμος ένε, δέ σου λέω. Θέρος, τρύφος, πόλεμος, πού λέει κι' ή παροιμία !...
Κλείσαμε τις μισοσπασμένες πόρτες, βά-

λάμε τρουβιά και κούρνια από πίσω ν' τις στερεώσουμε και καθίσαμε νά φάμε. Η άλβητα ένε ότι, σ' όλο τó δρόμο γιά νά ξεσταθούμε και νά... λημονήσουμε λίγο τó κακό, όλο και ξερομισούσαμε γαλέτα. Κι' όμως κάλι έπεινούσαμε. Είχαμε μιά βρεξι θηρίου, έκει άπάνω στά βουνά και αίστανόμαστε τόσο νέο, τόσο δυνατό, τόσο άλλοιωμένο τόν οργανισμό μας, πού και σίτερα άζωμα και πέτρες χωνεύαμε. Αίστανόμαστε τήν ύγεια νά ξεντήη μέσα μας και νά τρατάη τó χαλασμένο άπό τήν καθιστική ζωή τών πόλεων κορμί μας. «Η έκατορεία ένε ανατόριο», μού έλεγε πρό ήμερών ό Παπαναστασίον και δέν έχε άδικο.

Φορτώσανε τούς Τουρκοξ και τά φέραν.

Οι εϋζώνοι μάς διηγούντο πώς βρήκανε τά ξύλα τής φωτιάς, δέντρο αλόκληρα, κι' έσωσαν και μάς από τήν παγωνιά και τόν Μακρή από τó θάνατο ! Μό-

λις έφτασαν στο χάνι, μετά τή συμπλοκή, άκουσαν άνυχτίσματα σκυλιών, λίγο παραπάνω. Τρέχον άμέσως και βλέπον ένα μεγάλο Τουρκοξοφύ, με μινωρέδες και νερά. Άγγαφραν λοιπόν τούς χωρικούς και τούς έβαλαν νά τούς κουβαλήσουν ξύλα, κούτσουρα και κορμούς δέντρων, πού τούς είχαν στιβαγμένους μέσα στις αυλές. "Ετσι άφαναν τις θεόρατες αυτές φωτιές. "Ήσαν όμως πεινασμένοι. Έσήτησαν ψωμί. Οι Τουρκοξοί δέν τούς δώσαν.

Τόν έμυμήθησαν και άλλο βάζοντας μπρός τά μονηλία τους...

—«Γιά» !
—«Γιά» νά... γίνης ! απάντησαν οι εϋζώνοι κι' έργαν χωρίς διόλου νά τούς ενοχλήσουν. Μόνο πού τούς φόρτωσαν γιά νά φέρονε τά ξύλα στο χάνι. "Ο Θεός μάς έστειλε λοιπόν και φάγαμε κι' αυτοί αυτό τó βράδυ. Μιά μέρα είχαν ντυχιώσει... "Ε ! Δοξαμένο τ' όνομά σου !...

Αυτή τή στιγμή και κάλι άκούστηκε ό θόρυβος από τó μέρος τού σκοτομένου. "Ενας εϋζωνας πήδησε ενθύς άπάνω κι' έτρεξε πρós τά κεί με τή Ξεφολύγη στο χέρι. "Έσκυψε και κριτάζε κι' έπειτα άρχισε νά κινιγγάη κάτι πού όλο τó έξέφανε.

—Ανάθεμα τó γινó σου ! φώναζε.
—Τί διάβολο, με τόν πεθαμένο πολέμαί !... σκετιρίζαμε.

"Έτρεξα λοιπόν πρós τά έκει κι' είδα ένα ζωο μικρό, χωριτομένο κοκκινιστό, με μιά ούρα τοιγοτη και κόκκινη, σάν φλόγα, μιά μοιρέτσα Ξεπινη, πού σου έρχονταν νά τήν χαδέψουν και δυό ματάκια χανόνα. "Ετοίρεσε κι' έδειχνε τά κάτασπρα δοντάκια του πού ήταν σάν ρούτι, σπου σπαθιού τούς χτύπους. "Ο εϋζωνας δέν τó πετσάανε κι' αυτό κουβαριάζονταν έδω, ληπούσε παρατάει, προσπαθούσε νά προφυλαχτή κι' άγωνίζονταν νά τροπήση παρακάτω.

—"Ήταν μιά νικητσία όμοια, χωριτομένη, πλασματάκι τού Θεού, μιάς ζουγκιτίσας Παρβας.
—Ελασσα τού εϋζωνα τή λόγγη.
—Μή καιμένε, δέν τó λιπάσαι ; Είνε τόσο όμοιοφο !
"Άλλά αυτός πού νά μ' άκούση.
—Κάμε άπου κεί, συνάδερφε !... μού φώναζε.
Σκέφτηκα νά τόν χτυπήσω στο φιλότιμο.

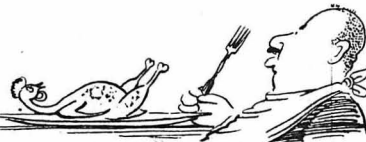
—Δέν ντρέεσαι νά μαγαρίσης σ' ένα λοντίκι τού σπαθί σου ;

"Ο εϋζωνας κοκκινέσε :
—Αυτά καμιά φορά τρώνε και κόττες, έπε γιά νά δικαιολογήση ό τι έκανε.
—Κι' έμεις δέν τρώμε κόττες ;
—Τρώμε, αλλά τρώμε ξένες !...
—Δέ βαρνεσαι... "Εμείς δέν έχομε κόττες νά μάς φάν...
—Δέν μού λές έλόγονοι σου, μού φώναζε έξωφανα με τή βραχνή του φωνή ό καρροτσέρης, ποιά ένε τó χωριό σου ;
Δέν τού απάντησα.
—Λέω, δηλαδή, μήν είσαι από τόν Κηπο Τ ζ ο ο λ ο γ ι κ ο κι' ένδιαφέρεσαι γι' ά τ ο υ ς δ ι κ ο υ ς σου !
—Μήπως σού κακοφαινεται π ο υ δ εν φ ρ ο ν τ ι ζ ω κ α ι γ ι α σ ε ν α ;
—Ελα, δά, κη δεκανέα, κι' άν κάνω λάθος νά με σιμαπαθάς.

Θά ήταν τώρα μία μετά τά μεσάνυχτα. Μερικοί από τούς στρατιώτες, καθισμένοι καθώς ήσαν, γύρω στή φωτιά, άποκομήθηκαν έκει, ό ένας άπάνω στον άλλο, με τó γόνα τού ένός τού άλλου προσεφάλι και τó στήθος τ' άλλουνο προσέφαλο τού τρίτου. "Ανάσταναν τόσο ρυθμικά, πού νύστα γλυκειά και ύπνος λυσίτσον, άρχισε όλος νά μάς πιάνη. "Άλλά τó λαρύγγι τού λοχία και μερικών άλλων καιγόταν από τó τυρί κι' ήθελαν νερό νά πιουνε. Διάταξε λοιπόν δυό εϋζώνους νά πάν νά πάρουνε με τά παγορία.

—Πούθε ; ρώτησα.
—Κάπου θά βρούνε έδω γύρω.

Οι εϋζώνοι βγήκαν, ψάξανε δεξιά-άριστερά, αλλά πηγή δέν βρήκαν. Γύρισαν λοιπόν πίσω βρεγιμένοι, παγωμένοι, στάζοντες, έλεεινοί.

(Στό προσέφαλό μου βρεθήκαν δυό αρδύλλες) — Κόττες τρώμε όλοι μας !